



PANORAMA

W tym numerze:

Skąd się wzięły bombki?

Co symbolizują ozdoby na choince?

Tradycje świąteczne w różnych krajach.

Pałacowy ranking...

Z bibliotecznej półki...

Kącik kulinarny



SKĄD SIĘ WZIĘŁY BOMBKI?

Do Polski choinkę przynieśli niemieccy protestanci na przełomie XVIII i XIX wieku i początkowo modzie na nią ulegli jedynie mieszkańcy miast. Dopiero stamtąd zwyczaj ten przeniósł się na wieś.

Skąd na choince wzięły się bombki? Z biedy. Pierwsze bombki w XIX wieku wyprodukował pewien rzemieślnik z niemieckiego miasteczka Lauscha. Hans Greiner był zbyt biedny, nie stać go było na jabłka i orzechy, a że pracował w hucie szkła, wydmuchał sobie szklane owoce, które powiesił na choince.

Szklane bombki uratowały hutę w Lauscha przed bankructwem.

W latach 70. XIX wieku zaczęła ona eksportować choinkowe ozdoby do innych krajów.

W latach 80. XIX wieku Thomas Alva Edison opatentował elektryczne oświetlenie na choinkę, a w 1931 roku w Nowym Jorku robotnicy budujący Rockefeller Center postawili swoją jodłę, od której zaczął się choinkowy szal zdobienia placów miast jak najokazalszymi drzewkami.

Adam Fryzowski



CO SYMBOLIZUJĄ OZDOBY NA CHOINCE?

Jabłka, orzechy, łańcuchy, światełka —ich pojawienie się na świątecznym drzewku zawsze miało głębszym sens. Dziś wielką uwagę przywiązujemy do stylu i urody świątecznych świecidełek. Ale dawniej wybierano ozdoby, które miały swoje znaczenie magiczne. Gwiazdę betlejemską umieszczono na szczycie choinki nie tylko na pamiątkę tej, która prowadziła Mędrców. Także po to, by wszyscy bliscy znaleźli drogę do domu. Wieszano na gałązkach czerwone jabłka, miały zapewnić urodę i zdrowie. Łańcuchy miały wzmocnić rodzinne więzi. Dzwoneczki by dodały życiu radości. Zapalano świece lub lampki, aby chroniły dom przed ciemnościami i złem, oraz wieszano anioły, prosząc o ich opiekę nad członkami rodziny.





TRADYCJE ŚWIĄTECZNE W RÓŻNYCH KRAJACH

Boże Narodzenie to niezwykły okres dla wszystkich, bez względu na odległość, czy klimat. Wyjątkowa atmosfera towarzysząca temu świętu sprawia, że ludzie z różnych zakątków świata ulegają magii tych świąt.

W poszczególnych krajach tradycje i zwyczaje różnią się między sobą, jednak wszędzie Boże Narodzenie obchodzone jest uroczyście.

W polskiej tradycji bożonarodzeniowej na stałe zapisało się kilka zwyczajów: dzielenie się opłatkiem, pozostawienie pustego miejsca przy stole, pasterka czy przygotowywanie świątecznych szopek. Inne kraje również mają swoje obyczaje, które dla nas mogą wydawać się niezwykle – rzeźbienie rzodkiewek, podpalanie słomianej kozy czy udział w loterii.

Wielka Brytania - według tradycji w Wielkiej Brytanii tuż przed świątecznym obiadem domownicy obdarowują się specjalnym prezentem, tzw. Christmas Craker. Podarunek zapakowany jest w kartonową rurkę owiniętą kolorowym papierem – kształtem przypomina duży cukierek. Nazwa Christmas Craker pochodzi od charakterystycznego wystrzału, jaki towarzyszy otwarciu upominku. W środku prezentu znajdują się słodycze, liścik z dowcipem oraz papierowa korona, którą w trakcie obiadu obdarowany musi mieć na głowie.



Hiszpania - co roku 22 grudnia w Hiszpanii odbywa się wielka loteria bożonarodzeniowa. Oficjalna nazwa loterii to El Sorteo Extraordinario de Navidad lub Lotería de Navidad, ale powszechnie znana jest pod nazwą El Gordo, co w tłumaczeniu oznacza „tłusty”. Konkurs na stałe zapisał się w świątecznej tradycji mieszkańców. A zainteresowanie Hiszpanów i pragnienie wygranej sprawiły, że loteria jest największą i najdłużej organizowaną grą losową na świecie – przetrwała nawet hiszpańską wojnę domową!

Japonia - w Japonii święta Bożego Narodzenia nie są szczególnie hucznie obchodzone, ale to nie oznacza, że mieszkańcy tego kraju nie mają swoich świątecznych tradycji. Za sprawą kampanii marketingowej sieci KFC i reklamy „Kentucky na święta Bożego Narodzenia”, wypuszczonej w 1974 roku, Japończycy tłumnie wybierają się do tej właśnie restauracji i jedzą świąteczny kubełek z panierowanym kurczakiem. Co ciekawe, rezerwacje stolika należy wykonać już miesiąc przed świętami.

Szwecja- w szwedzkim miasteczku Gävle święta Bożego Narodzenia obchodzone są w pewien niespotykany sposób. Mieszkańcy budują gigantyczną rzeźbę w kształcie kozy (często przewyższa ona niektóre budynki), która w całości wykonana jest ze słomy, a następnie ją podpalają. Nietypowa szwedzka tradycja pochodzi z 1966 roku, kiedy to pewien architekt postawił w centrum miasta podobną słomianą kozę, aby upamiętnić symbol z tradycji pogańskiej. Kilka dni później ktoś w pobliżu zaprószył ogień i posąg szybko spłonął. Po tym wydarzeniu Szwedzi co roku odtwarzają pracę architekta, by ją spalić.



Meksyk- kilkanaście lat temu, kiedy do Meksyku przywieziono po raz pierwszy rzodkiewki, farmerzy nie wiedzieli, jak zachęcić mieszkańców do zakupu tych warzyw. Za poradą zakonników postanowili rzeźbić warzywa w ciekawe wzory i figury. Od tego w skrócie wywodzi się tradycyjna Noc Rzodkiewki, która odbywa się w okresie bożonarodzeniowym w mieście Oaxaca. Co roku 23 grudnia Meksykanie przychodzą na festiwal, gdzie mogą oglądać rzeźby zrobione z rzodkiewek. W ramach wydarzenia organizowany jest również konkurs na najpiękniejszą pracę z rzodkiewki.

Filipiny - co roku w sobotę poprzedzającą Wigilię w San Fernando na Filipinach odbywa się wyjątkowy festiwal gigantycznych lampionów. W ramach wydarzenia organizowany jest konkurs na najpiękniejsze lampiony, w którym bierze udział jedenaście wiosek. Na początku przygotowywane obiekty były małe, wykonane z papieru origami i podświetlane świeczką. Teraz są one znacznie większe (dochodzą do wysokości 10 metrów), skonstruowane z różnych materiałów oraz oświetlane żarówkami elektrycznymi.

Na całym świecie powstało wiele tradycji i zwyczajów związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Wywodzą się one z legend, popkultury oraz przypadkowych wydarzeń. Czym jeszcze mogą zaskoczyć nas inne kraje i Polska w te grudniowe dni? Sprawdź przygotowaną przez HRS świąteczną infografikę i zaskocz nietypową ciekawostką swoją rodzinę przy wigilijnym stole.



PAŁACOWY RANKING

Grudzień to najbardziej magiczny miesiąc w całym roku. W miarę zbliżania się Świąt Bożego Narodzenia coraz częściej słuchamy świątecznych przebojów - tych klasycznych i tych nieco bardziej nowoczesnych. Czy też oglądamy świąteczne filmy. Z tej okazji przeprowadziliśmy wśród uczestników pałacowych zajęć ranking na ulubioną świąteczną piosenkę i najlepszy świąteczny film.

Wśród piosenek najczęściej słuchane to:

1. Last Christmas
2. All I want for Christmas is you
3. Dzień jeden w roku



Najlepsze świąteczne filmy to:

1. Kevin sam w domu
2. Grinch: świąt nie będzie
3. Listy do M





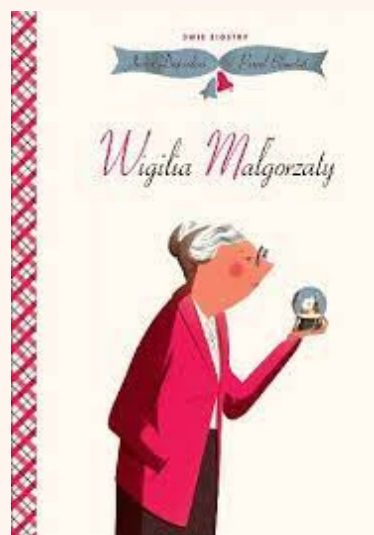
Z BIBLIOTECZNEJ PÓŁKI

Zimą jest zimno, jak wiadomo, ale w domu, pod kocem – zupełnie przyjemnie. Jeśli ma się jeszcze coś fajnego do czytania, to czas oczekiwania na pierwszą gwiazdkę nie dłuży się tak strasznie... Dobra lektura pozwoli wczuć się w klimat świąt. Dziś szczególnie polecamy Wam te oto książki...

Wigilia Małgorzaty - wzruszająca opowieść o tym, że w Wigilię naprawdę zdarzają się cuda.

Małgorzata jak co roku spędza Wigilię samotnie. Tak jej wygodnie. Rodzinne święta ją męczą, zresztą w ogóle nie wychodzi już z domu – ma ponad osiemdziesiąt lat, a na zewnątrz czai się tyle niebezpieczeństw... Właśnie zamierza usiąść do kolacji przed telewizorem, gdy nagle zdarza się coś, co odmieni te święta – i wszystkie następne dni...

Magia tej niezwykłej historii przekracza granice wieku – choć jej subtelny urok w pełni docenią przede wszystkim dorośli.



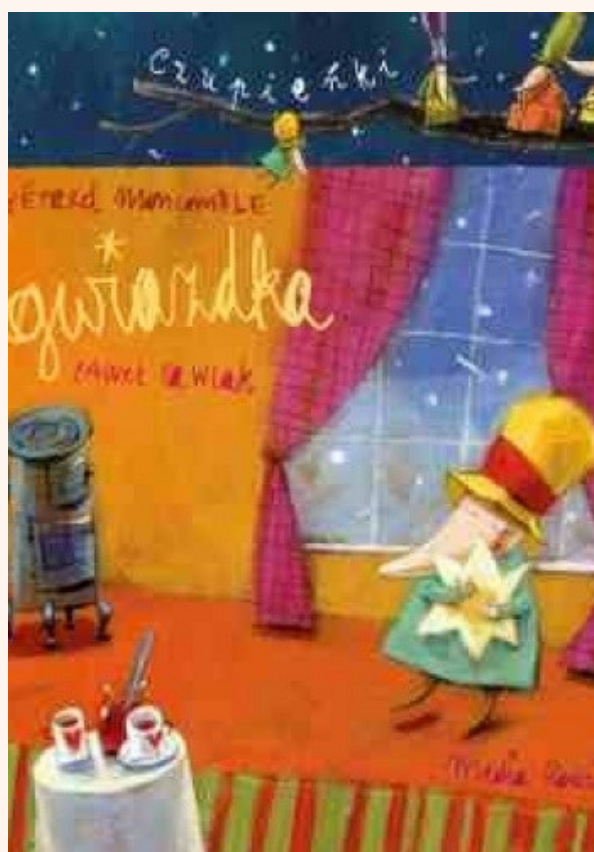


Czupieńki. Gwiazdka

Książka przenosi czytelnika w piękny bezpieczny świat, do zasypanego śniegiem, cichego lasu, zamieszkałego przez śliczne skrzaty. Są bardzo miłe, mieszkają w kolorowych domkach zawieszonych wysoko na drzewach, do których wchodzą po dłuuuuuuuugich drabinach; noszą kolorowe, wielkie kapelusze i peleryny aż do ziemi.

Historia choć prosta jest bardzo poruszająca, ciepła, w zimowym klimacie. Sskrzaty znajdują małą zziębniętą gwiazdkę na śniegu, której blask niknie. Czupieńki zabierają ją do domu i próbują ją uratować.

Na szczęście są czujne i troskliwe, bo historia kończy się happy endem, udaje się uratować gwiazdkę i to nie byle jaką bo.... Betlejemską.





KĄCIK KULINARNY

WAFELKI Z KREMEM KAKAOWO - KAJMAKOWYM

Składniki:

1 puszka masy kajmakowej (ok. 500 g)

lub 1 puszka słodzonego mleka skondensowanego (ok. 500 g),

1 kostka miękkiego masła,

3-4 łyżki gorzkiego kakao (do wypieków),

sok z 1 cytryny,

2 opakowania wafli tortowych.



Wykonanie:

Wyciskamy sok z cytryny.

Jeśli nie mamy gotowej masy, tylko mleko skondensowane, musimy najpierw ugotować kajmak: Zamkniętą puszkę mleka (koniecznie słodzonego!) wkładamy do garnka z wodą i gotujemy na niewielkim ogniu przez 3 godziny. Woda w garnku ma zakrywać całkowicie puszkę. Po ugotowaniu odstawiamy puszkę do całkowitego wystudzenia. Po otwarciu powinniśmy mieć gotowy kajmak w puszcze.

Masło ucieramy przez kilka minut na gładką, puszystą masę. Cały czas ucierając dodajemy masę kajmakową, po jednej łyżce. Wsypujemy kakao. Na samym końcu wlewamy sok z cytryny i delikatnie mieszamy z masą (już nie ubijamy).

Powstałą masą smarujemy wafle, tworząc dwa bloki (na jeden wchodzi jedno opakowanie wafli). Posmarowane bloki waflowe szczelnie pakujemy w folię spożywczą i wkładamy do lodówki na parę godzin, kładąc jeden na drugi i na nich stawiamy coś ciężkiego i równie płaskiego, np. garnek z wodą. Dzięki temu zabiegowi wafle ładnie się skleją.



REDAKCJA PANORAMY

Julita Pniewska

MŁODZI REDAKTORZY

Adam Fryzowski



PAŁAC
MŁODZIEŻY
W WARSZAWIE

